



પરિષદવૃત્ત

સંકલન : અનિલા દલાલ

(૧) તા. ૩૧-૩-૨૦૦૮ના રોજ પાજોદ દરબારના કવિ શ્રી રુરવા મઝબૂમીના તા. ૧૪-૨-૨૦૦૮ના રોજ થયેલ અવસાન નિમિત્તે પરિષદના ગોવર્ધન સ્મૃતિ મંદિરમાં શોકસભા રાખવામાં આવી હતી. શ્રી રજનીકુમાર પંડ્યાએ આ શાયરના જીવનની તડકી-લોંચડીની વાત કરતાં એમની ઉદાતતા અને ભારતપ્રીતિ-વતનપ્રીતિને યાદ કરી, તો શ્રી યીનુ મોદીએ કવિની ગઝલોમાંથી શીરનું પઠન કરી એમાં પ્રતિબિંબિત જીવનદર્શનને પ્રકટ કર્યું. શ્રી હરિકૃષ્ણ પાઠકે એમની સાથે થયેલાં મિલનનાં સ્મરણો રજૂ કર્યાં, શ્રી રતિલાલ બોરીસાગરે શોકદરબાર વાંચ્યો હતો. તે ફણી કવિના જીવન પરની ઓક દસ્તાવેજી ક્રિસ્મ બતાવવામાં આવી, જે માટે શ્રી વિપુલ આચાર્ય અને શ્રી રજનીકુમારે જહેમત લીધી હતી.

(૨) પરિષદના ઉપક્રમે રવીન્દ્રનાથ ટાગોરના સાહિત્યના પ્રાથમ અભ્યાસી, અનુવાદક અને કવિ, તેમજ યુનિ. ઓફ લંડનની રફૂલ ઓફ ઓરિએન્ટલ એન્ડ આફ્રિકન સ્ટડીઝમાં બંગાળી ભાષા-સાહિત્યવિભાગના વરિષ્ઠ અધ્યાપક ડૉ. વિલિયમ રૅડિચીનું ‘Poetry in Britain Today’ એ વિશે તા. ૧-૪-૨૦૦૮ની સાંજે પરિષદભવનમાં વ્યાખ્યાન વોજઈ ગયું. તેમણે વિશદતાથી હાલની બ્રિટિશ કવિતામાં પ્રવર્તતાં વલણો વિશે વાત કરી.

(૩) સાહિત્ય પરિષદ અંતર્ગત રવીન્દ્રભવન તથા ઇમેજ પબ્લિકેશન્સના સંયુક્ત ઉપક્રમે તા. ૨-૪-૨૦૦૮ની સાંજે ગુજરાત લો સોસાયટીના ઓરિએન્ટલિયમમાં ડૉ. વિલિયમ રૅડિચીએ ‘Painting the Dust and the Sunlight : Rabindranath Tagore and the two Gitanjalis’ વિશે અભ્યાસપૂર્ણ વ્યાખ્યાન આપ્યું. કાર્યક્રમની શરૂઆતમાં શ્રી શૈલેષ પારેબે રવીન્દ્રભવન વિશે વાત કરી, પછી શ્રી સુશા શાહ, શ્રી શેફાલી અને શ્રી સુરોતાએ રવીન્દ્રગાન કર્યું હતું. અધ્યક્ષસ્થાનેથી, શ્રી ભોળાભાઈ પટેલે ગુજરાતીમાં અવતરેલા રવીન્દ્રનાથ વિશે વિગતપૂર્ણ માહિતી આપી હતી. શ્રી પારેબના પુસ્તક ‘Rabindranath in Ahmedabad’નું વિષોચન ડૉ. રૅડિચીએ કર્યું. ઇમેજ પબ્લિકેશન્સના શ્રી મહેશ દલેએ આભારવિધિ કરી હતી. કાર્યક્રમ પૂરો થયા પછી ટાગોરની વાર્તા ‘નજનીડ’ પર આધારિત અને સત્યાજિત રૅ દિગ્દર્શિત ક્રિસ્મ ‘ચારુલતા’ બતાવવામાં આવી.

(૪) પરિષદ અંતર્ગત શ્રી રવિશંકર રાવળ વ્યાખ્યાનશ્રેણીનું પાંચમું વ્યાખ્યાન તા. ૧૨-૪-૨૦૦૮ના રોજ પ્રસિદ્ધ ચિત્રકાર શ્રી અતુલ ડોડિયાએ ‘Re-imagining Bapur’ એ વિશે આપ્યું. કાર્યક્રમ વિષયને અને અતુલભાઈની ગાંધીશ્રેણીનાં ચિત્રોને અનુરૂપ ઓવી ગાંધી આશ્રમની ભૂમિ પર યોજવામાં આવ્યું હતું. કવિ-કલાકાર શ્રી ગુલામ મોહમ્મદ શેખે આરંભમાં અતુલભાઈનો પરિચય આપ્યો. અતુલભાઈએ પોતાનું વક્તવ્ય ઓવી રીતે પ્રયોજ્યું કે જેમાં તેમની સર્જન-ચક્રિયાની વાત આવતી જાય, ચિત્રોની Sidesમાં નિર્દર્શન થાય અને ચિત્રનાં રંગ, રેખા, સંરચના શું કહી જાય છે તે પણ ગૂંથાઈ જાય. એમ આ ચિત્રકારની દૃષ્ટિએ થયેલી ગાંધીભાષુની પુનર્કલ્પના થણા વ્યાપક સંદર્ભોને જોડતી પ્રકટ થઈ.

મૈ, ૨૦૦૮

‘Lamentation’ ચિત્રથી શરૂ કર્યું, અને પછી તો જુદી જુદી શ્રેણીઓ જેવી કે An Artist of Non-violence, Broken Branches ઉપરાંત Scribe જેમાં કવિતાને ચિત્રરૂપ હોય, Missing વગેરે શ્રેણીનાં ચિત્રો Sides દ્વારા બતાવ્યાં, એની પાછળ પોતે વિચારેલી વિભાવનાઓને આકૃતિ કરી હતી. અંતે શ્રી રઘુવીર ચૌધરીએ શબ્દની કલા અને રંગરેખાની કલાની સંવાદિતાને ચિત્રકાવી હતી.

(૫) ગાંધીનગરના પરિષદના આધિવેશનમાં પ્રમુખપદ ગ્રહણ કર્યા પછી શ્રી નારાયણ દેસાઈએ કરેલા ઉદ્બોધનમાંથી ક્ષલિત થતા મુદ્દાઓના અમલીકરણ માટે પરિષદ દ્વારા વિવિધ સમિતિઓની રચના કરવામાં આવી હતી. આ સમિતિઓની પ્રાથમિક બેઠક તા. ૧૩-૪-૨૦૦૮ ને રવિવારે સવારે નવ વાગે પરિષદના ગોવર્ધન મંદિરમાં રાખવામાં આવી હતી. આરંભમાં વહીવટી મંત્રીશ્રીએ ઉપસ્થિત થયેલા મુદ્દાઓ વિશે કેટલીક સ્પષ્ટતા કરી હતી. પછી શ્રી ઇન્દુકુમાર જાની, શ્રી મનીષા જાની, શ્રી પરેશ નાયક તેમજ શ્રી રઘુવીર ચૌધરીએ પોતાપોતાનાં દૃષ્ટિકોણો રજૂ કર્યાં હતાં. સમિતિઓના સભ્યોની આ સામાન્ય સાભા પછીથી નીચેની વિશેષ સમિતિઓમાં ચોક્કસ સૂચનો – ચર્ચા – ભલમણો માટે પરિષદ ભવનમાં જ મળી :

- (૧) ગુજરાતી ભાષાનું શિક્ષણ સભાળ બનાવવા અંગે.
 - (૨) દલિત સાહિત્યના સર્જકો તેમજ મુસ્લિમ, પારસી અને આદિવાસી સર્જકો સાથે સંવાદ અંગે
 - (૩) ઊંઝા જોડણીના સમર્થકો સાથે સંવાદ અંગે
 - (૪) ગુજરાત સાહિત્ય અકાદમી પુનઃ કાર્યાન્વિત થવા અંગે
 - (૫) પરિષદ પરના મ્યુનિસિપલ ટેક્સ માટે કાયમી દિશામાં પ્રયાનો અંગે
- પછીથી આ સમિતિઓમાં થયેલી ભલામણો દરેક સમિતિએ જ નક્કી કરેલા પોતાના સંયોજકશ્રીએ વહીવટી મંત્રીને લેખિત રૂપે આપી હતી.



મૈ, ૨૦૦૮